PELGRIMSWEGEN NAAR

NIEUWSBRIEF 41 Juni 2018

Franciscaanse route, richting Le Cese

Halverwege het jubileumjaar

Het jubileumjaar dat in november werd ingeluid is intussen half voorbij.

Het lijkt er op dat de leden van de vereniging massaal dat doen waar de vereniging voor is: naar Rome gaan, per fiets of te voet. Als je zelf zo'n route volgt, zoals ik dat ook weer een paar weken deed, zie je niet zo veel pelgrims. Je ziet een aantal mensen regelmatig in herbergen, ze zitten op een terrasje of ze lopen bij je picknick in het veld voorbij.

Op sommige stukken van de routes is dat een uitzondering, omdat deze lange routes per dag echt maar een heel lage pelgrimsdichtheid hebben. Als je wilt merken, hoeveel mensen gebruik maken van de pelgrimsroutes, moet je tegen de stroom in gaan, van Rome naar Nederland. Zoals Guus Wesselink op dit moment doet. Die spreekt met vele pelgrims, niet alleen leden van de vereniging en niet alleen Nederlanders, die de routes gebruiken. En er zijn nog heel wat tochten in de maak, als je kijkt hoeveel nieuwe leden zich per week melden.

In de vereniging gebeurt even wat minder, nu veel bestuurs- en werkgroepleden op weg zijn. Na een succesvolle voorjaarsbijeenkomst, met vooral heel veel bloemen voor nieuwe leden van verdienste en na het bijwerken van allerlei randvoorwaarden voor de vereniging is het zomervakantie. De najaars-bijeenkomst zit al in de planning.

Zaken veranderen: geen Peregrinus meer op de voorkant. Wel bijdragen van leden over ervaringen tijdens hun eigen tocht, gevarieerde informatie over routes, veel handige tips op het prikbord.

We wensen jullie een goede zomer toe, berichten over je eigen tocht zijn welkom bij ons!

De redactie

Oproep voor bijdragen Omnes:
Ontmoetingen onderweg: zie bladzijde 9

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

INHOUD

3 **Routes**

- 3 Bloggen voor de achterblijvers
- 4 Nuttige app Via Francigena
- 5 Reisverslag als film of als fotoboek

7 **Uit de vereniging**

- 7 Algemene Ledendag PnR 14 april
- 9 Een boek voor de vereniging
- 9 Oproep voor Omnes
- 10 ALV op komst

11 **Pelgrimeren**

- 11 Afgebroken tochten 1: Hanneke Moermans
- 12 Afgebroken tochten 2: Cees Biezeno
- 13 Afgebroken tochten 3: Titia Meuwese
- 15 Pleisterplaats voor de ziel doet pijn in de portemonnee
- 17 Een dag uit de tocht van Salerno naar Brindisi

18 **Gezien, gehoord, gelezen**

- 18 Parlare l'Italiano
- 19 Emo achterna
- 19 Escher op reis
- 20 Pelgrimstocht door Franciscaans Italië
- 20 Pelgrimeren tegen wil en dank

21 **Prikbord**

22 **Sulla Strada**

- 22 GPS gebruik in combinatie met Maps.me
- 23 Biodiversiteit

24 **Gedicht « De Plek »**

Navigatie door de tekst:

Blader door de hoofdstukken door op de onderstreepte titels te klikken.

Kies een specifiek artikel door op de ster naast elke titel te klikken.

Ga van elke bladzijde terug naar de inhoudsopgave door op de pijl te drukken

Colofon

Redactie:

Leo Baeten, Arnoud Boerwinkel, Fokko Bos, Everdiene Geerling, Luc Gregoir, Titia Meuwese, Ben Teunissen, Arnold Spijker,

Reacties aan :
redactie@pelgrimswegen.nl

Voor recent nieuws raadpleeg www.pelgrimswegen.nl, Facebook of Twitter.

De volgende Nieuwsbrief verschijnt eind augustus 2018.

Foto's en afbeeldingen:
behoren aan de auteurs, behalve:
Foto's ALV: Fred Vliegen
Bladzijde 22: Jan van Ommeren en Pauline van Gijn

Routes

Bloggen voor de achterblijvers

Net als vorig jaar een overzicht van blogs, een selectie uit alles wat er op dit moment op de website staat. De selectie is gemaakt om veel routes, veel blogvormen en veel frequenties te verzamelen en is geen waarde-oordeel.

- Lopers en fietsers, op dit moment niemand die de Middenroute loopt of Emo's route fietst.
- De verschillende soorten blogs: om te beginnen van de eenvoudige vormen: Pindat, Blogspot, Reismee, Reislogger een voorbeeld. Een voorbeeld van Wordpress, dat meer flexibel is. Een nieuwe is Polarsteps, Cees Biezeno vond het eenvoudig te gebruiken.
- Veel verschillen in frequentie van schrijven: een aantal blogs wordt elke dag aangevuld. Als dat goed wordt geschreven, krijgt het soms een krantenfeuilletonfunctie: wat is er nu weer gebeurd?
- Sommige blogs worden op een rustdag gemaakt en geven een overzicht over een aantal dagen. Dat geeft de schrijver wat meer tijd en afstand. (Luc en Arie)
- En de blog van Stefan wijkt daarin af: dat is een onregelmatig geschreven filosofie.

De pelgrimsvereniging is blij met een link naar je blog. Dus meldt die gerust, ook als je al eerder hebt gemeld dat je binnenkort gaat vertrekken, of als je al onderweg bent..

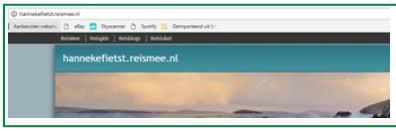	Hanneke Moermans, fietste langs de route van Benjaminse, vertrokken 14 mei	Reismee.nl
	Arie Haasnoot wandelt langs de Via Francige-na vanaf Canterbury, vertrokken 20 mei	Reislogger.nl
	Cees Biezeno wandelde langs de Oostelijk route, vertrokken 15 april	Polarsteps.com
	Stefan Oosten , loopt deels eigen route maar via de Reschenpas, vertrokken 17 april	Wordpress site
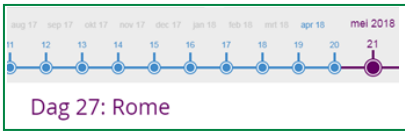	Jan van de Wijdeven fietste over Reitsma's route, vertrokken op 25 april	Pindat.com
	Luc Gregoir wandelt over (intussen) de Olavsweg naar Trondheim	Blogspot.com

Routes:

Nuttige app Via Francigena

door Ben Teunissen

Wanneer je plannen hebt voor een pelgrimage naar Rome of er onderweg naar toe bent is het zowel voor fietsers als wandelaars zinvol om de site viefrancigena.org eens te bezoeken. Rechtsboven kun je kiezen voor een versie in andere talen. Maar waar je vooral eens moet gaan rondneuzen is op de homepage bij het *pad* (Il percorso), speciaal het onderdeel *App*. Nog handiger is het om dit alles direct op je smartphone te doen en vervolgens de app te downloaden.
Vanaf Pontarlier is de complete navigatie van de route tot in Rome te volgen. Na het downloaden van gegevens kan dit ook off-line! Heel handig zijn de overzichten met overnachtingsadressen (Dormire e mangiare). Zo ontdekte ons bestuurslid Guus en zijn vrouw Riet - die nu vanaf Rome naar Den Bosch (!) pelgrimeren - in dat overzicht een bijzondere overnachtingsplek in de buurt van Lucca. In de etappe VF29 hebben ze een uitstekende plek gevonden in de buurt van Galleno: La Bigattiera. Riet laat weten dat het een perfect onderkomen was, met opgemaakte bedden, een keukentje en alles wat je nodig hebt voor een goed verblijf. En dan was dit adres nog niet eens opgenomen in de lijst met bijzondere ontmoetingsplekken (Accoglienza Francigena Friendly) die je op de app vele extra mogelijkheden voor overnachtingen biedt.
Zonder al te veel zoekwerk biedt de App je extra informatiebronnen naast het gebruik van gidsen. Een aan te bevelen hulpmiddel dus!

Routes: verslag als film of als fotoboek

In de vorige NB een stuk van Arnoud Boerwinkel over het schrijven van een goede blog. Deze uitgave over twee andere vormen van verslaglegging die meer op beelden zijn gebaseerd: Leo Baeten, cineast van beroep geeft een korte inleiding over films en Titia en Arnoud schrijven over het maken van een fotoboek.

Maken en delen van films

door Leo Baeten

Tastbare herinneringen aan de voet- of fietstocht naar Rome zijn de onderweg gemaakte aantekeningen en/of video-opnamen. Het laatste wordt steeds populairder omdat met de smartphone eenvoudig filmbeelden gemaakt kunnen worden. De film wil je soms ook aan anderen laten zijn. “Delen” heet dat tegenwoordig. Dat kan door de film op YouTube te zetten.

Uit losse opnamen een film maken (en eventueel commentaar of muziek toevoegen) is niet zo moeilijk. ”Niet zo moeilijk” zal digibeten ongeloofwaardig in de oren klinken. Maar met googelen zijn gratis programma’s te vinden waarmee gemonteerd kan worden zonder dat je een nerd hoeft te zijn. Natuurlijk is wel enige handigheid met het werken op de PC vereist. Als de film gemonteerd is kan deze op YouTube geplaatst worden om die te delen. Ook dit is “niet zo moeilijk”, het wijst zich vanzelf.

Bij het plaatsen van een film op YouTube moet wel met enige dingen rekening gehouden worden om geen problemen te krijgen. Ik geef wat tips.

Om de film scherp op de monitor te kunnen zien is een hoge resolutie nodig (aantal beeldpunten waaruit het beeld is opgebouwd). Aanbevolen wordt om te kiezen voor het Full High Definition (FHD) formaat: 1920-1080 pixels. De meeste smartphones werken in dit formaat. Door naar de eigenschappen van de film te kijken, weet je wat het formaat is. Indien het te grof is (minder pixels), is omrekenen naar FHD mogelijk.

Het FHD formaat heeft een groot bestand tot gevolg. Een film van 5 minuten is al gauw 1 GB (100 keer groter dan een tekstdocument met wat foto’s). Dit betekent dat de PC nogal wat gegevens moet verwerken. Voor een korte film is dat geen probleem, maar bij een langere film kan de PC het laten afweten.

Voordat je een film op YouTube kunt plaatsen moet je je aanmelden. Een kanaal maken heet dat. Hiervoor hoef je niet bang te zijn: de gegevens worden niet doorgegeven en ongevraagde reclame verschijnt niet met grote regelmaat op de PC. Een kanaal hebben heeft overigens het gemak dat al je eigen films op YouTube bij elkaar staan en dat de films beheert kunnen worden (o.a. verwijderen!). Bovendien wordt op het kanaal vermeld hoe vaak de film bekeken wordt. Best leuk om dat te weten. Maar denk niet dat je film een hit wordt met meer dan een miljoen kijkers! Met 100 kijkers mag je best tevreden zijn.

In YouTube heeft elke film een eigen link. Je kunt die link in andere documenten plaatsen of per mail doorgeven. Met die link wordt automatisch de film in YouTube opgestart.

Het venijn zit in de staart. In onze tijd is “privacy” een hot item geworden. Je mag niet zomaar alles en iedereen filmen. Wanneer je mensen of artiesten ongevraagd hebt gefilmd en de beelden gaan via YouTube de hele wereld over, ben je in overtreding. Ook dien je rekening te houden met de auteursrechten.

Routes: verslag als film of als fotoboek

Om het simpel te zeggen: "alles wat niet van jouw is, is van anderen". Het gebruiken van beelden van anderen (bijv. van een onderweg gekochte DVD gehaald) in je film mag niet. Ook met het toevoegen van muziek van een CD in de film overtreedt je de auteursrechten. Laat dit uit veiligheidsoverwegingen achterwege. Het kan veel ellende en geld schelen!

Het plaatsen van een filmpje op YouTube is met enige PC kennis zonder veel problemen te doen. Maar check op voorhand of je PC het werken met grote filmbestanden aankan (als dat niet zo is merk je het vanzelf). Het geeft een kick dat je film de hele wereld overgaat, maar denk niet dat die hele wereld op je film heeft zitten wachten. En last but not least: houdt rekening met de regelgeving voor de privacy en auteursrechten.

Een fotoboek

door Arnoud Boerwinkel en Titia Meuwese

Bovenstaand foto is een kleine uitsnede uit het boek **"Over looppad en wandelbaan"** van Gerton Heyne (zie bijlage voor meer details). Het is weer eens iets anders dan een geschreven reisverhaal of een filmpje op *Youtube.*

Het is eenvoudiger dan een boek bij een "gewone" uitgever te publiceren, maar je hebt wel een mooi gedrukte en ingebonden herinnering.

Tegenwoordig kunnen er ook online exemplaren gemaakt worden. Als je een fotoboek wilt gaan maken is meenemen van een echte camera wel aan te raden, omdat het resultaat natuurlijk voor een goed deel van de kwaliteit van de foto's afhangt.

En Gerton heeft met thema's gewerkt: dan moet je wel voor de tocht plannen.

Het is werk voor na de tocht, met speciale software. Er zijn in Nederland meer dan dertig aanbieders. De Consumentenbond heeft vorig jaar een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de verschillende boeken. Verschil zit o.a. in de stevigheid van de band, coating van pagina's en kwaliteit van de foto-afdrukken.

Sommige aanbieders van weblogsoftware bieden ook aan er meteen een fotoboek van te maken. Goedkoop is het niet, grofweg 1 euro per pagina, lees ik in de test van de Consumentenbond. Dat dwingt je dan om uit die honderden foto's de mooiste te kiezen. Er kan tekst bij, maar de foto's zijn de hoofdmoot. Om aan familie en vrienden over je tocht te vertellen is dat natuurlijk een mooi handvat. Of om er zelf nog eens bij weg te dromen.

UIT DE VERENIGING : Algemene Ledendag

Algemene Ledendag PnR | 14 april 2018 | Rosenstock-Huessy-Huis Haarlem

door Roel Kamerling

In het prachtige Rosenstock-Huessyhuis te Haarlem vond op 14 april de jaarlijkse (voorjaars) ledendag met algemene ledenvergadering plaats. Het weer was heerlijk, dus de leden kwamen in opperste stemming al binnen.

De ALV
Tijdens de ALV was er – naast het goedkeuren van de 2017 financiën – vooral veel aandacht voor personele verdiensten en wisselingen. Onze vereniging is er een van "voor en door de vrijwillige leden" en daarom zijn dit belangrijke onderwerpen om met elkaar te delen tijdens de ALV; als waardering voor de – soms al meer dan tien jaar lange – inzet voor Pelgrimeren naar Rome. De verzamelde leden hebben besloten om zowel **Kees Rodenburg** als de scheidend voorzitter **Cor Kuyenhoven** tot Lid van Verdienste te benoemen. Kees was mede actief betrokken bij de oprichting van de vereniging en werkte al daarvóór aan diverse publicaties voor pelgrims, waaronder de Franciscaanse voetreis en een algemeen handboek. Cor heeft zich sinds de start in tal van organisatorische rollen ingespannen om een bruisende vereniging Pelgrimswegen naar Rome te creëren, waaronder de laatste jaren als voorzitter. Inmiddels kennen we al zeven van dergelijke steunpilaren die als Lid van Verdienste zijn benoemd voor PnR!

Nieuwe bestuursleden
De bestuurssecretaris **Herman Groenewold** kondigde zijn terugtreden aan i.v.m. gelukkige privé omstandigheden (uitbreidend gezin), en drie nieuwe bestuursleden werden benoemd door de vergadering: **Roel Kamerling** (voorzitter), **Dick van Maanen** (vice-voorzitter en secretaris a.i.) en **Robert Jansen** (evenementen voor de leden). En verder werd **Yvonne Oosterhof** voorgesteld als degene die (samen met Ella Kruzinga) de taken van Henk en Anneke Vink over gaat nemen in de ledenadministratie en beheer van de winkel.

Romeinse wegen
Na deze vrolijke ALV begon het onderhoudende en informatieve deel van de dag met een lezing door onze zusterorganisatie van de Sultans Trail.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

UIT DE VERENIGING : Algemene Ledendag

Zij resideren in het Rosenstock-Huessyhuis. Max Smits vertelde over zijn zoektocht naar Romeinse wegen op de Balkan, een mooie combinatie van onze beide verenigingen. (Voor wie meer hierover wil weten: Guus Post heeft een verslag geschreven . Dat in de Nieuwsbrief van de Stichting Sultanswegen staat)

Middagprogramma
Na een heerlijke lunch in de zonovergoten binnentuin, konden de leden kiezen tussen verschillende sessies over a)de historie van het Rosenstock-Huessyhuis zelf en de prachtige gebrandschilderde ramen, b) pelgrim-route-informatie door onze eigen routecommissie of c) een rondleiding in de nabij gelegen nieuwe St Bavo. Van alle drie de sessies kwamen enthousiaste verhalen terug die uitgewisseld werden tijdens de borrel, wederom in de tuin.
Het bestuur werd al blij verrast door een van de leden die zich spontaan meldde als mogelijk opvolger voor Herman Groenewold en zo kwam er – met veel dank aan de leden van de organiserende werkgroep – een einde aan deze mooie voorjaarsbijeenkomst.
Elders in deze nieuwsbrief vindt u informatie over de **najaarsbijeenkomst op 17 november** en dit belooft ook weer een bijzondere dag te worden. We hopen u daar te ontmoeten.

UIT DE VERENIGING

Een boek voor onze vereniging

Op 7 juni mocht onze nieuwe voorzitter Roel Kamerling een boek in ontvangst nemen over hoe je goed een vereniging kunt organiseren: Routeplanner voor Verenigen. Maar wezenlijk misschien nog is dat hij onze vereniging en pelgrimeren in het algemeen kon introduceren een aan groep van 250 mensen die weinig tot niets van pelgrimeren af weten.

Hij vertelt er over: "Het was een mooie moment tijdens het eten op een tweedaags festival over verenigingen. De auteurs hebben dit nieuwe boek als routeplanner geschreven en daarom zochten ze twee vereniging aan wie ze het goed konden uitreiken ter promotie. Dat werden de ANWB (grootste vereniging van Nederland en routeplanner bij uitstek) en wij! Alle wegen leiden immers naar Rome. Ik kreeg heel kort een moment om wat te vertellen over wat pelgrimeren is en wat onze vereniging doet. Ontzettend leuk om te zien hoe de bezoekers verbaasd waren over dat je gewoon je voordeur uit kunt lopen en in Rome aankomen een paar maanden later. En er zijn altijd glimmende oogjes tussen van mensen die er nog nooit over nagedacht hadden, maar dat nu misschien zelf ook wel eens zouden willen gaan doen. Dat vind ik qua promotie eigenlijk het leukste; mensen op een spoor zetten waarvan ze niet wisten dat het bestond, prachtige avond. En ik hoop dat het ook weer tot nieuwe pelgrims en leden leidt. Het boek zelf heb ik inmiddels trouwens ook uitgebreid doorgenomen en het biedt veel handvatten voor ons als nieuw samengesteld bestuur in het goed organiseren van de Vereniging."

OPROEP * LEZERSBIJDRAGE * OPROEP

Blijvende contacten na een pelgrimstocht

Veel pelgrims ontmoeten op hun tocht naar Rome bijzondere mensen. Soms levert dat blijvende contacten of zelfs vriendschappen op. De redactie van OMNES is nieuwsgierig naar uw verhalen: heeft u tijdens uw tocht ook bijzondere ontmoetingen gehad? Het kunnen medepelgrims geweest zijn, met wie u een aantal dagen samen opliep of fietste. Of inwoners van de streek waar u doorheen reisde, met wie u nog correspondeert of anderszins contact onderhoudt.

Vertel ons het verhaal van uw ontmoeting en wat deze persoon voor u zo bijzonder maakte. Wie weet plaatsen we het in het volgende nummer van Omnes.

UIT DE VERENIGING : ALV op komst

Tien jaar pelgrimsgeluk

Door Esther Kluver

De Vereniging Pelgrimswegen naar Rome bestaat tien jaar! Dat zal u niet ontgaan zijn. Ook de Leden- en informatiedag van 2018 zal nog in het teken staan van dit jubileum.

Voor de afsluiting van het jubileumjaar zijn we op zoek gegaan naar een bijzondere locatie, die voor de pelgrims naar Rome tot de verbeelding spreekt.

We zijn dan ook zeer verheugd dat we kunnen verklappen dat de informatiedag dit jaar plaats vindt in de Basiliek van Oudenbosch.

De Basiliek van Oudenbosch, voluit de Basiliek van de H.H. Agatha en Barbara, is een bijzondere basiliek in het centrum van het West-Brabantse Oudenbosch.

Pastoor Hellemons gaf in 1865 de opdracht tot de bouw van deze geschaalde kopie van de Sint Pieter in Rome die een voorgevel heeft, geïnspireerd op de Sint Jan van Lateranen, de moederkerk in Rome.

Voor veel Romepelgrims zal een bezoek aan deze Basiliek herinneringen oproepen. Herinneringen aan een bijzondere tocht, met bijzondere ontmoetingen, bijzondere gebeurtenissen en bijzondere plekken, mooie en ook minder mooie momenten.

Als ik zelf terugdenk aan mijn eigen tocht, zijn het vooral de mooie momenten die direct bij mij opkomen. Momenten van 'pelgrimsgeluk', want de geluksmomenten die ik als pelgrim had, zijn voor mij bijzonder. Anders ook dan andere geluksmomenten van bijvoorbeeld een vakantie naar Bali.

Dit 'pelgrimsgeluk' is voor mij ook een reden om steeds weer te vertrekken, op langere en kortere tochten, steeds weer op zoek naar dat pelgrimsgeluk.

Wilco Kruijswijk zal als inleidende spreker stil staan bij het mysterie van dit bijzondere geluksgevoel. Ook in andere programmaonderdelen zal aandacht besteed worden aan dit thema. En voor de mensen die (weer) op zoek gaan naar pelgrimsroutes, op zoek naar pelgrimsgeluk: natuurlijk zullen ook de informatieve lezingen en de informatiemarkt niet ontbreken!

Wij hopen u allemaal te zien op deze bijzondere Ledendag in november. Zet de datum vast in de agenda: **17 november 2018**!

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

Routes: afgebroken tochten 1

Een tweede aanloop na een ongelukkige val

door Hanneke Moermans

Vorig jaar meldde Hanneke Moermans dat zij en haar echtgenoot via de route van Benjaminse naar Rome wilden gaan fietsen. Net op zoek naar een schrijver die van deze route een verslag wilde plaatsen, vroeg de redactie Hanneke of ze daar aan wilde meewerken. Vorig jaar wilde het helemaal niet goed lukken met de tocht. Maar dit jaar zat het veel meer mee. Hier een kort verslag van de twee pogingen.

Een mislukte tocht

Vol goede moed begonnen wij begin mei, vorig jaar, aan de fietstocht naar Rome. We hebben gekozen voor de route van Paul Benjaminse .

Het begon al dat we ondanks 4x onze tassen in- en uitgepakt te hebben, toch teveel spullen bij ons hadden. Na 5 dagen besloten wij, doordat wij met moeite door de Ardennen komen, naar huis terug te keren, om toch spullen terug te brengen. Na twee dagen zijn we opnieuw vertrokken. Helaas ben ik een paar dagen later op m'n knie gevallen, door het niet kunnen loskrijgen van m'n fietsschoenen. Hierdoor is, 4 dagen later, voor mij in het ziekenhuis besloten dat ik, vanwege een bloeding in mijn knie, niet verder mocht en met de ziekenwagen naar huis terug moest. Wat een teleurstelling.

Nieuwe aanloop in mei 2018

Maar het laat ons niet los. Half mei dit jaar worden we door vrienden naar Sarrebourg gebracht. Naar de plek waar we vorig jaar noodgedwongen moesten afhaken. Ging vorig jaar alles moeizaam, we hebben het gevoel dat het dit jaar veel meer mee zit. Het weer is goed. Het regent 's nachts en overdag is het dan meestal droog. We komen veel vriendelijke en behulpzame mensen tegen. De route van Paul Benjaminse gaat vaak over rustige wegen, met prachtige natuur.

Langs de meren.

De Splugenpas, waar ik erg tegenop zie, doen we met de trein van Thusis naar St.Moritz en dan met de Postbus van St.Moritz naar Chiavenna.
Dat is maar goed ook, want de dag dat wij over de Splugenpas zouden gaan, is hij "gesperrt" vanwege een explosie, die niet goed was verlopen.
Door de Povlakte, aardbevingsgebied, daar is het erg rustig.
Verder komen wij langs veel wijngaarden, olijfbomen, kersenbomen.
De Apennijnen zijn venijnig, het gaat steeds maar omhoog en weer omlaag, maar je wordt wel beloond met prachtige uitzichten.

Hulp als het nodig is

Op een dag, wanneer we overdag in een hevige onweersbui terechtkomen en drijfnat in Nepi geen slaapplaats kunnen vinden, worden we, als door een wonder, geholpen door iemand die zegt achter hem aan te rijden, hij weet wel een oplossing. Hij brengt ons naar het Monasteri, waar we een slaapplaats kregen.
Uiteindelijk, na een rit over het rode fietspad langs de Tiber naar Rome (dat gedeeltelijk overwoekerd is door planten) komen we voldaan op het St. Pietersplein aan.

Routes: afgebroken tochten 2

En dan opeens is het afgelopen….

Cees Biezeno hield op Polarsteps een boeiende blog bij van zijn wandeling naar Rome via de Oostelijke route. Als hij in de buurt van Florence is aangekomen, lezen we opeens: ik besluit terug naar huis te gaan. Zijn toelichting werpt een interessant licht op de verschillen tussen pelgrimeren naar Santiago de Compostella en Rome.

'Mijn doelstelling was om een pelgrimstocht te lopen, dat wil zeggen; op betrekkelijk eenvoudige wijze overnachten (*albergue*), redelijk goedkope maaltijden (broodje of iets dergelijks onderweg), pelgrims tegenkomen en wel of niet samen lopen, wel of niet elkaar beter leren kennen. Aan het einde van de dag aankomen en ervaringen / belevenissen uitwisselen. Het hele spectrum van het pelgrimeren ervaren met alles dat daar mee te maken heeft, zoals ik dat naar Santiago heb beleefd.

Uiteraard was mij bekend dat er naar Rome minder lopers zijn dan naar Santiago. Mijn plan was om van Füssen (Zuid Duitsland) in één tocht naar Rome te lopen. Gaandeweg, halverwege Verona-Bologna, kwamen er twijfels of de tocht op zich voldoende aan mijn doelstelling zou voldoen. De beslissing om te stoppen heb ik pas genomen nadat ik in Fiesole (boven Florence) was aangekomen.

Het was een fantastisch, geweldig mooie wandeling waarvan ik enorm heb genoten. Zelfs bij 30+ km per dag neem ik de tijd om de wereld om mij heen in mij op te nemen. Ik heb geen enkele fysieke, mentale of andere problemen ervaren. Helaas heb ik echter geen enkele pelgrim, fietsend of lopend ontmoet. Voor mij hoort dat wel bij een pelgrimstocht net als hele dagen alleen lopen, wat ik ook fantastische vind.

Op deze route kwam ik geen *albergues*, goedkope hotelletjes of pensions tegen. Wellicht had dat te maken met de korte tijd die ik had om een en ander voor te bereiden.

De reden om te stoppen was dat er voor mij op dat moment onvoldoende aan mijn doelstelling werd voldaan. Uiteraard wist ik dat ik na Florence en Assisi meer pelgrims tegen zou kunnen komen. Echter het toch wat teleurstellende eerste deel en het feit dat ik uiteindelijke eerder in Rome moest aankomen dan ik aanvankelijk had gepland (wat tijdsdruk gaf) hebben gemaakt dat ik tot dit besluit ben gekomen.

Een besluit om te stoppen is niet eenvoudig en het thuis zijn geeft een enorm dubbel gevoel; enerzijds omdat het tot aan Florence zo goed was gegaan en anderzijds, de tocht is niet volbracht. Balen!

De keuze voor het 'oostelijke' traject; Füssen, Reschenpass, Merano, Trento, Verona, Bologna, Firenze, Assisi, Rome was praktisch. Het was voor mij ook een persoonlijk keuze: op dat traject heb ik vrienden die in Verona wonen. Misschien is de Via Francigena (Canterbury, Reims, St. Bernard, Aosta, Pavia, Lucca, Siena, Viterbo, Rome) als pelgrims-route meer geschikt.

De keuze voor Füssen was ook een praktische keuze, omdat ik onvoldoende tijd had om bijvoorbeeld van huis uit, of vanaf Reims te lopen. Daarbij is Füssen een stopplaats voor de Flixbus en daardoor makkelijk en goedkoop aan te reizen. De bus komt in de morgen aan waardoor het lopen naar een eerste overnachting in Reutte (Oostenrijk) mogelijk is.

Routes: afgebroken tochten 3

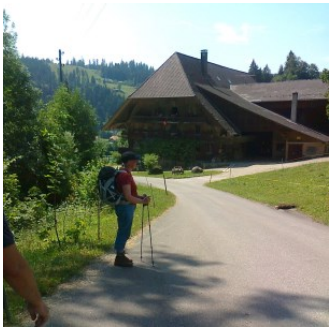

In acht jaar naar Rome

Door Titia Meuwese

Nadat ik in 2010 was begonnen aan de reis naar Rome, heb ik het nu dan eindelijk afgerond.
Geen echte pelgrim, als je het in stukken van twee tot drie weken doet, of wel? Of wordt je uiteindelijk een pelgrim als je het maar volhoudt?
Een kleine terugblik, heel anders dan de vooruitblik die ertoe leidde, dat ik al in 2011 de beschrijving van de Franciscaanse route van Kees Roodenberg kocht: dat wist ik dan al vast voor het einde.
Voor de route hebben we ons verder geen andere beperkingen opgelegd dan: het moet voor ons een mooie route zijn, vooral door mooie natuur en met mooie uitzichten. En dan maar puzzelen over mogelijke wegen, kijken of er in een gebied al routes liepen die met een verbindingsstuk aan elkaar te knopen waren. Zoeken in de late winter, dan weer een tweetal zelfgemaakte boekjes uitdrukken met alle gegevens. En pas na de wandeling aan de hand van de foto's en van aantekeningen in die boekjes mijn website bijwerken.
Het grote voordeel van het lopen in stukken als vakantie was dat we meer budget hadden, want het was immers onze vakantie. En geen vakantie-keuzestress, want aan het einde van een wandeltocht wisten we al waar de vakantie volgend jaar zou beginnen. Stel je hebt drie weken per jaar, dan kun je ca vijftien dagen effectief lopen, dan kun je in zeven jaar in Rome zijn. Wij liepen rustig aan, gemiddeld ruim twintig kilometer par dag en liepen vanaf Luxemburg honderddrie dagen. We moesten voor onze drukke banen wel weer uitgerust thuiskomen en lasten regelmatig op interessante plekken pauzedagen in.

Aardappels met sla
Terugkijkend is het een spoor met ervaringen, ingebed in de rest van die jaren, waarin natuurlijk verder ook veel gebeurde. De herinnering is heel levendig, eigenlijk kan ik in mijn hoofd de reis nog eens lopen. Omdat er elk jaar maar tien tot vijftien loopdagen aan toegevoegd werden, is dat minder dan in een doorgaand loopritme en hebben de herinneringen meer een eigen plek.
Nadeel is natuurlijk wel het heen en weer reizen, vaak met de trein, maar op het laatst vliegen. Was het pelgrimeren een onverdeeld genoegen? Nee , eigenlijk had ik aan het einde van elk stuk wel weer het genoeg van elke avond uit eten gaan met alle rompslomp die er bijkomt en dacht ik: als ik thuis ben dan maak ik gebakken aardappels met sla en een gekookt ei. Dat hadden we natuurlijk prima kunnen oplossen door met een salade van de supermarkt op een bankje te gaan zitten. En regelmatig de stress dat je was niet droogt.

Routes: afgebroken tochten 3 vervolg

En dat je op een heel mooi hoog uitzichtpunt zult komen, maar helaas: het is zwaar bewolkt en dan moet je dus weer naar beneden. Gevaarlijk vond ik lopen langs drukke wegen, niet zozeer in bebouwd gebied, want dan is er meestal wel een stoep, maar langs drukke secundaire wegen.

Mix van natuur en cultuur

Nou, dat was dan wel zowat het negatieve van de tocht. Het mooie: alle uitzichten over de vertes. Over het dal van de Our, de enorme bossen van de Vogezen, de Grand Ballon, over de Alpen vanaf de Jura-kam, de Middellandse zee boven Genua, de zee langs de Ligurische route, de Apennijnen bij boven Spoleto. De bloemen heb ik al genoeg geroemd. Maar ook alle cultuurverschillen: van de boerderijen, de dialecten en talen, het brood en de kaas en al het andere eten. Helemaal in het begin liepen we van Coevorden naar Hardenberg in de sneeuw en vroegen om soep tussen de middag in een cafeetje. De waardin zei: “Oo ik heb ossenstaartsoep” en ze snapte niet waarom wij moesten lachen over haar mooie Overijsselse Oo: we waren hoorbaar een grens overgegaan.

De Franciscaanse route, nu net afgerond, was wel een heel mooi einde. Een mooie mix van natuur en cultuur, met zeer ontroerende kerkjes. Het mooist vond ik het klooster van de Sacro Speco di Narni, waar echte rust heerste. De vogels zongen, de monniken zaten te rammelen met de borden tijdens eten, het uitzicht was geweldig.

Deze laatste etappe heb ik niet met mijn Frank gelopen. Het was mijn keuze om naar Rome te gaan lopen. Hoewel hij met zeer veel plezier liep, was het eindpunt, het katholieke Rome, voor hem geen doel. Over de Alpen lopen tot aan de Middellandse Zee: geweldig idee. Vooruit, het stuk langs de zee tot Florence: ja. Een jaar later naar Assisi , nou ja. Maar Assisi-Rome: dat heb ik uiteindelijk met veel plezier gelopen met mijn dochter en mijn zus.

Routes: oproep afgebroken tochten

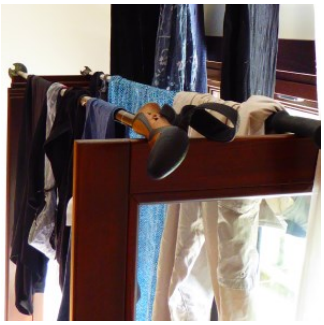

In de drie bovenstaande verhalen een paar redenen om een tocht af te breken of al helemaal niet als één doorgaande reis te plannen.

Tijdsgebrek, problemen thuis, een blessure die verdergaan onmogelijk maakt: dat zijn duidelijke redenen. Maar het kan ook zijn, dat deze pelgrimstocht op dit tijdstip met de gekozen vorm uiteindelijk niet aan je verwachtingen voldoet. Wij zijn geïnteresseerd in je verhaal!

En voor die was die niet wil drogen: mijn dochter bedacht deze fraaie “stokkenwaslijn” !

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

PELGRIMEREN

Pleisterplaats voor de ziel doet pijn in mijn portemonnee

Door Arnold Spijker

Het is nog winters buiten, maar de zon schijnt heerlijk. Een prachtig moment om vandaag de Vierkloosterswandeling van twaalf kilomeer te maken. Deze rondwandeling start bij het Klooster van Wittem en gaat verder via Hilleshagen, Vijlen, Mamelis, Nijswiller en Wahlwiller. Klooster Wittem is een redemptoristenklooster en pelgrimsoord. Het barokke interieur van de kerk is een bezoek waard. Jaarlijks bezoeken zo'n 150.000 mensen dit bedevaartsoord.

Klooster Wittem vind ik een prachtige plek om te beginnen. Je moet trouwens snel zijn als je dit klooster nog in zijn huidige glorie wilt zien. Financiële problemen leiden mogelijk tot (gedeeltelijke) verkoop. Ik vrees dat het karakter daardoor minder kloosterachtig wordt.

Voor we onze wandeling starten bezoeken we eerst de boekwinkel bij het klooster. Ze noemen zichzelf: "Pleisterplaats van de ziel". Er ligt onder meer een grote hoeveelheid pelgrimsboeken en spirituele boeken. Ik vind dat altijd een bezoek waard. Het heeft voor mij een serene sfeer. Je hebt het gevoel al een beetje in pelgrimsstemming te komen.

Wat een boeken! Wat een mooie titels! Wat een mooie kaarten! We kunnen de verleiding niet weerstaan en nemen verschillende boeken en kaarten mee. Veel meer dan we van plan waren. En ja …. .. dat voel je wel in je portemonnee. Want ondanks alle heiligheid en sereniteit kost het geld. Ik vraag me af hoe die relatie tussen geld en heiligheid eigenlijk precies ligt.

We verlaten de winkel en passeren een klooster. We gaan richting het dorp Partij en door het dal van de Sinselbeek. We wandelen nu over een prachtige panoramaweg. Doordat het heel helder weer is hebben we prachtige vergezichten. Het is de moeite waard regelmatig achterom te kijken. Alhoewel sommigen vinden dat je in je leven vooral vooruit moet kijken, ervaar ik het toch wel zo dat het ook de moeite waard is om zo nu en dan achterom te kijken.

We passeren in Partij het klooster van Mariendaal van de zusters redemptoristinnen. In dit klooster is een kapel die je kunt bezoeken. Verder richt dit klooster zich ook op retraites.

We kijken op de kaart, want we willen in Vijlen een kopje koffie gaan drinken. We kennen daar een cafeetje (À gen Kirk) waar ze regelmatig heerlijke verse appeltaart aanbieden. Dit cafeetje ligt direct recht tegenover de kerk, iets wat je regelmatig tegenkomt in het katholieke zuiden. Na de mis is een bezoek aan zo'n café als het ware een traditie. Daar kunnen andere streng gelovige zuurpruimen nog wat van leren, vind ik.

PELGRIMEREN

Op onze wandeling komen we drie aparte varkens tegen. Samen met een gezin dat ook aan het wandelen is, verwonderen we ons over het vreemde uiterlijk van deze beesten.

Dat vind ik het mooie aan wandelen. De onverwachte dingen die je tegenkomt. Het gemak waarmee je ook met anderen in gesprek komt. Als wandelaar kom je niet bedreigend over, zo voel ik dat althans.

Na de koffie met taart in Vijlen gaan we verder op pad en komen we even later langs het klooster van Mamelis. Een prachtig klooster. De kerk is heel sober, maar sfeervol ingericht.

We vervolgen onze weg door een mooi loofbos richting het kerkje van Nijswiller. In het dorp is het café À gen Bang te koop. Het is, denk ik, in de kleinere dorpjes erg moeilijk om de horeca overeind te houden.

We gaan verder en bereiken even later de kerk van Wahlwiller. De buitendeur is open. We besluiten even naar binnen te gaan. Daar staan we voor een hek. We kijken of we er in kunnen, maar het hek blijkt afgesloten. Maar achterin de kerk heeft de koster, die toevallig aanwezig is, ons opgemerkt. Hij biedt ons aan om even binnen te komen kijken.

Dat vind ik ook weer zo'n mooie 'toevallige' ervaring. Het overkomt ons vaak: iets mogen bezoeken en een mooie uitleg krijgen.

In deze kerk hangen prachtige schilderijen, die samen een kruiswegstatie vormen. Ze zijn de moeite van het bezoeken waard. In het verleden zijn ze op last van het Vaticaan verwijderd, omdat ze destijds als te abstract golden, maar nu hangen ze er gelukkig weer. De redemptorist-kunstenaar Gerard Mathot zei er onder meer over: "Het is in elk geval 'echt' een galm uit het hart, persoonlijk, raak; een meditatie zelf."

De eerste zondag van de maand wordt daar in de mis gregoriaans gezongen. We zijn vast van plan daar eens een keer naar te gaan luisteren.

Via Partij bereiken we een stukje verder weer ons uitgangspunt in Wittem.

Hoe kun je een mooie dag beter besteden dan zo?

Deze kloosterwandeling vind je in het boekje *Wittemse Wandelingen, 14 rond-wandelingen vanaf Klooster Wittem en Kasteel Wittem*. Het boekje is te koop in de boekwinkel van Klooster Wittem. De wandelingen voeren langs verschillende pelgrimsoorden en je kunt zelfs pelgrimsstempels laten zetten.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

PELGRIMEREN

Een dag uit de tocht van Salerno naar Brindisi

door Terie Leys

De redactie krijgt regelmatig een link naar of een compleet verslag van een reis in pdf vorm opgestuurd. Terie is in 2017 in Zuid Italië op pad geweest, wel langs een pelgrimsroute, maar niet met georganiseerde paden en onderkomens. Het verslag van de tocht die hij met zijn grote ervaring in een maand maakte, kan hier geladen worden. Een verslag van dag 15, foto's van een aantal slaapplekken.

ACCIAROLI

's Nachts in de Haven

Acciaroli lijkt een vriendelijk toeristisch dorpje aan zee. Het is er rustig; het seizoen moet nog beginnen. De toren van een eenvoudig kerkje steekt parmantig boven de huizen uit. Aan de kerkdeur hangt een papiertje: "Dagelijks om zes uur in de middag is er een viering. " (rozenkrans bidden en een kerkdienst) Men weet niet zeker of de pastoor vandaag wel komt. In de buurt van de kerk bespeur ik geen plek om te slapen. De omgeving is ingesteld op toeristen, pelgrims zijn hier een onbekend ras. Na enkele vruchteloze pogingen probeer ik een andere strategie. De eigenaar van de bar, die eerst weinig toeschietelijk lijkt, raadt me aan om bij de vissers in de haven een slaapplek te zoeken. In een winkel koop ik eten voor de avond en een plastic fles water, met afgesneden hals als toilet tijdens de nacht. Een halfronde wandelkade boven de werkruimten van de vissers beschermt de vissershaven tegen de ruwe golven.

Naast een werkruimte kan ik beschut slapen met een vrij uitzicht over de haven. In de haven mis ik een afstapje en tuimel voorover. De grove korrelige stenen schrapen de huid van enkele vingertopjes. De kou en de gure wind eisen hun tol. Ik ben snotverkouden, rillerig, mijn keel zit dicht. Onder een boog spreid ik mijn grondzeiltje en slaapzak uit. Naast me deint een stalen vissersboot. Dikke trossen trekken aan de bolders. Vanuit mijn slaapzak zie ik aan de overzijde van de haven terracottakleurige huizen met rode daken. Ze staan aaneengesloten in de beschutting van beboste heuvels. Ik slaap snotterend buiten op een unieke plek.

Een vrouw staat vlakbij me op het dek van een vissersboot en maakt op de stalen bootreling vis schoon. Ze snijdt er filetjes uit. Mensen wandelen langs, kijken naar haar, komen later terug en kopen verse vis van haar. In het haventje is een zeer eenvoudige wasgelegenheid. Later duik ik zo ver mogelijk in de slaapzak. Ondanks de kou steek ik enkele malen mijn hoofd uit de capuchon en kijk om me heen naar de lichtjes en slapende zacht deinende scheepjes in de haven. Om half vier 's nachts word ik gewekt door het aanslaan van de motor van de vissersboot naast me. Deze tuft even later kalm het haventje uit. Tegen zeven uur ga ik naar de toiletruimte, waar zelfs warm water is om te scheren.

Parlare l'Italiano 17

door Leo Baeten

Omdat de boog niet altijd gespannen kan zijn, zak ik soms onderuit voor de TV. Helaas heeft de kijkdoos dikwijls niets in de aanbieding dat de moeite waard is. In deze noodsituatie duik ik in mijn DVD-archief om dan maar een oude film opnieuw te bekijken. Zo kwam het dat ik onlangs de Italiaanse film Una giornata particolare (Een bijzondere dag) opnieuw bekeek. De film gaat over de liefdesrelatie van één dag tussen een overwerkte huisvrouw (Sophia Loren) en een homofiele journalist (Marcello Mastroianni). Het verhaal speelt in de Tweede Wereldoorlog tegen de achtergrond van het bezoek van Hitler aan Rome. Heel het flatgebouw waar de twee hoofdrolspelers wonen is leeggestroomd om naar de parade voor Hitler en Mussolini te gaan kijken. Na een intro met historische beelden begint de film met het leegstromen van het flatgebouw. De camera gaat van buiten door een raam het appartement van de huisvrouw binnen. De camera beweegt vervolgens door het huis en te zien is dat de huisvrouw haar man en de kinderen wekt. De camera volgt de huisvrouw in een ononderbroken shot van 2 minuten! Dit is geen film; dit is filmkunst.

Sophia Loren en Marcello Mastroianni in "Una giornata particolare"

Tijdens het kijken naar de film dwaalden mijn gedachten dikwijls af omdat ik het verhaal kende. Ik bedacht hoe bijzonder de Italiaanse film eigenlijk is. In de door Hollywood beheerste filmwereld heeft zij een heel eigen plaats. Dikwijls zijn dat films van een hoog niveau. Het is nog maar enkele jaren geleden dat de film La Grande Bellezza (De grote Schoonheid) een Oscar kreeg voor de beste niet-Engelstalige film. Een wat te denken van de spaghettiwesterns uit de zestiger en zeventiger jaren. Natuurlijk was het merendeel van deze films bedoeld als publiekstrekker en kas(sa)kraker, maar er zitten ook juweeltjes onder zoals Once Upon a Time in the West. De super close-up's in deze film roepen een bijzonder indringende sfeer op, prachtig, je krijgt er koude rillingen van. Vanwege de commercie werden de spaghettiwesterns in het Engels gemaakt met voornamelijk Amerikaanse acteurs, maar het zijn en blijven Italiaans films. En films met Italiaanse muziek. Naar een componist hoefde niet lang gezocht te worden. Met Ennio Morricone hadden de Italianen een muziekfenomeen in eigen huis.

Tot het bijzondere van de Italiaanse film hoort ook het neorealisme uit de veertiger en vijftiger jaren met films als Ladri di Biciclette (Fietsendieven) en Roma, città aperta (Rome, open stad). Deze films zijn gekenmerkt door verhalen die zich afspelen onder de arme, werkende klasse, gefilmd in lange shots, op locatie. Vaak werden niet-professionele acteurs gebruikt voor bijrollen en soms ook voor hoofdrollen. Grote regisseurs als Vittorio de Sica en Federico Fellini stonden aan de basis van deze films.

Niets alles is lof wat de Italiaanse film verdient. Soms worden politieke of maatschappelijke onderwerpen op een wel erg grove manier in beeld gebracht. Fellini had daar weet van, maar Pier Paolo Pasolini spande wel de kroon. Zijn film Salò o le 120 giornate di Sodoma (Salò of de 120 dagen van Sodom) was een aanklacht tegen de excessen van het kapitalisme. Vanwege "smerige" scènes (het eten van menselijke uitwerpselen) en de onverbloemde seks werd de film niet alleen in Italië verboden, maar ook in veel andere landen.

De Italiaanse films zijn dikwijls juweeltjes omdat de films Italiaans zijn. De regisseurs doen geen poging om te internationaliseren en films à la Hollywood te maken. In een aantal gevallen is succes toch gekomen. En terecht.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

GEZIEN, GEHOORD, GELEZEN

Emo achterna

Op de fiets naar Rome in de voetsporen van een Groningse abt

door Guus en Nel Schipper

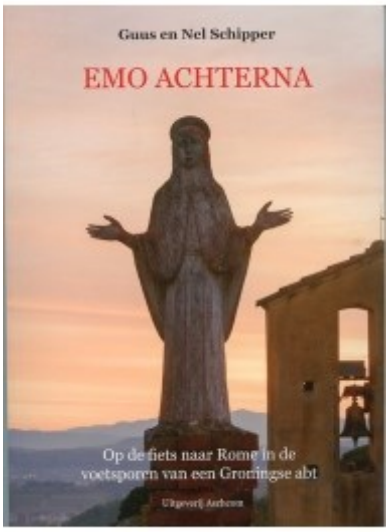

Het boek heeft 192 pagina's, route-kaartjes en kleurenfoto's; het kost **€ 19,95** en is verkrijgbaar bij de boekhandel (ISBN 978-90-816638-0-9) of te bestellen via www.fietsboeken.nl

In 2013 fietsten Guus en Nel Schipper naar Rome. Een jaar later gingen ze opnieuw op weg naar de Heilige Stad, omdat ze inmiddels besmet waren met het "Emo-virus" door *Emo's reis*, het prachtige boek van Dick de Boer. Bij het nalopen van de route bleek dat ze soms drukkere wegen voor lief zouden moeten nemen. Dat moest dan maar. De weg die ze wilden volgen, was de weg die abt Emo uit Groningen in de winter van 1211-1212 aflegde, omdat hij in conflict was geraakt met zijn bisschop. Het was een indrukwekkende prestatie die Emo leverde met als letterlijk hoogtepunt de beklimming van de Mont-Cenis.

In 2014 kwamen ze door een val van Nel niet verder dan Pavia. Het jaar daarop ondernamen ze een nieuwe poging en wisten ze Emo te volgen tot op het Sint-Pietersplein. In *Emo achterna* zit je bij hen op de bagagedrager op hun onvergetelijke reis in de voetsporen van Emo. De angst grijpt je naar de keel in de bizarre, aardedonkere afdaling van de MontCenis als hun beschermheilige Jacobus niet thuis geeft en een achterrem het begeeft. Je gaat terug in de tijd als je met hen afdaalt in een middeleeuwse crypte. Door de aandacht die ze besteden aan de historische achtergronden van gebieden, steden en gebouwen en door het terugkoppelen van hun ervaringen aan die van abt Emo, is *Emo achterna* niet alleen een verslag van een fietstocht naar Rome maar ook een reis door de tijd. Guus en Nel Schipper schreven eerder *Trappen tot Santiago* en *Een jakobsschelp op een stuurtas*.

Escher op reis

De beroemde graficus Escher, bekend van de metamorfoses en de onmogelijke gebouwen, is zijn carrière begonnen in Italië. Met zijn Zwitserse vrouw woont hij vanaf begin jaren 20 lang in Rome. Vandaar maakte hij lange reizen door vooral de Abruzzen en Zuid Italië. In de periode 1920 tot 1938 wordt zijn weergave van de berglandschappen en de stadjes op de heuvels abstracter en speelt hij met grafische technieken.

Rome zelf vond hij overdag te druk, daar tekende hij 's nachts de beroemde gebouwen die onder Mussolini al werden verlicht met schijnwerpers. Toen hij het fascistische Italië verliet hield hij op met landschappen te tekenen en begon hij met zijn veel meer bekende werk.

In het Fries Museum zijn niet alleen de bekende maar ook veel van de oudere werken tentoongesteld. Vooral de Romeinse prenten, elk met een andere graveertechniek gemaakt, zijn betoverend om te zien, opgehangen in een bijna donkere ruimte. De tentoonstelling loopt tot 28 oktober. Wel reserveren, Leeuwarden is minder ver dan Rome, het is er druk.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

Gezien, gehoord, gelezen

Pelgrimstocht door Franciscaans Italië *van Jacques Schreurs*

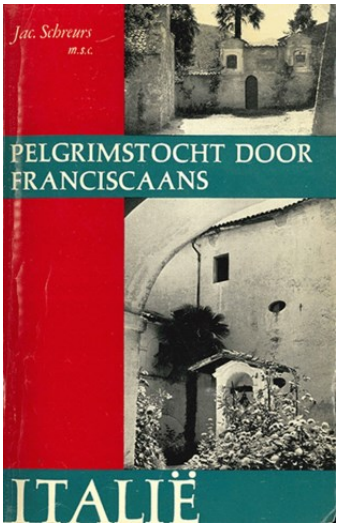

ISBN niet te vinden, © 2015 dbnl / erven Jacques Schreurs

Alleen digitaal beschikbaar.

Een “historische boekbespreking”

Na mijn afronding van de Franciscaanse route zocht ik op internet nog informatie over één van de kloosters. Daarbij stuitte ik op een boek, waar ik nog nooit iemand naar had horen verwijzen: het boek van Jacques Schreurs over zijn reis door het gebied van de wandeling van Kees Roodenburg uit 1954.

Het boek is gratis beschikbaar, in de Digitale Bibliotheek van de Nederlandse Letteren: daar staan heel veel boeken op, ook dit boek.

Het is een reis van een kapelaan uit Sittard, die per auto vanaf Maastricht naar Rome gaat en vandaar door de gebieden reist waar Franciscus heeft geleefd. Met zwart-wit foto’s en beschrijvingen van zijn ervaringen. Het zijn heel bloemrijke beschrijvingen, in een taal die nu niemand meer gebruikt. Het echte reisverhaal begint op bladzijde 34. Dan volgt de reis naar de vallei van Riëti, Grecchio, Fonte Colombo en verder. Mooie beschrijvingen zijn er van bezoeken aan de kloosters en steden waar de huidige route ook langskomt. Toen was het gebied nog een achterland, de kloosters deels in verval, de dorpen en stadjes nog bijna zonder verkeer en volgens de beschrijving zeer armoedig. Het was natuurlijk pas 9 jaar na het einde van de Tweede wereldoorlog, de communisten een belangrijke factor in Umbrië. Alleen de bergen en de uitzichten zijn nog hetzelfde. Een interessant boek om doorheen te scrollen.

Jacques Schreurs heeft een paar boeken geschreven, onder andere de “Kroniek ener Parochie”, verfilmd als Dagboek van een herdershond.

'Pelgrimeren tegen Wil en Dank

voettocht naar Rome in het spoor van Franciscus door Adri van Oosten

ISBN 987 -90-484-4137-2

€ 17,95

Uitgeverij LECTURIUM

Wat beweegt een vrijzinnige, maatschappijkritische, tegen-draadse twijfelaar om op pelgrims-tocht te gaan, en dat nog wel naar Rome?' vroeg de gereformeerde dominee die Adri tegen kwam tijdens de eerste zware Franciscaanse voettocht met rugzak en tent van Assisi naar Rome. Hoewel deze tocht geen onverdeeld genoegen was besloot hij toch om in 2014 van Florence naar Assisi te lopen, omdat hij het gevoel had dat de tocht nog niet af was. Beide tochten voerden hem over bergen en door dalen en een prachtig, maar bloedheet en soms ook koud, nat landschap met schitterende steden. "Pelgrimeren tegen wil en dank" is zodoende een kritisch en boeiend reis- en pelgrimsverhaal met ontroerende ontmoetingen en prachtige legendes over Franciscus van Assisi, doorspekt met droge humor en de nodige zelfspot.

"Een pareltje", noemde een uitgever het.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

PRIKBORD

*Oude **paswegen over de Alpen**: klik hier voor een mooie lijst van de 7 oudste paden*

Op de beurs zei iemand dat er veel vragen bij lezingen zijn over '**hoe te stempelen in de aanlooproutes in Duitsland'**, *"want de meeste kerken zijn dicht…."*
Je kunt terecht bij de VVV, of vraag een stempel op je onderdakadres.

Meer informatie over **natuur in Italië** kun je vinden op parks.it, waar alle nationale, regionale en lokale natuurgebieden te vinden zijn. Groot deel ook in het Engels

De **fresco's op dit prikbord** zijn grottesken, uit de Renaissance, nadat de Domus Aurea opnieuw ontdekt was. De Domus Aurea is in het weekend te bezoeken. Online reserveren

In Lucca is een mooi museum over de Via Francigena in de stadsmuur . Mooi te combineren met een bezoek aan dit imposante bouwwerk.

In september verschijnt een boek over de Olavsroute, "De ogen van de muskusos". Mocht je interesse hebben, bij voorintekening is het goedkoper.

Sulla strada: GPS gebruik

GPS gebruik in combinatie met Maps.me

door Ben Teunissen

Regelmatig komen er vragen op de redactietafel over het gebruiken van een GPS track.
Allereerst gaan we er van uit, dat een heuse pelgrim van dwalen houdt. Alle wegen leiden uiteindelijk naar Rome. Maar wanneer je op een afgelegen plek je route denkt te zijn kwijtgeraakt, geeft het gebruik van een lijntje op je smartphone of een pijltje op je Garmin een prettige reddingsmogelijkheid. Hopelijk blijf je genieten van het landschap, de natuur en schuw je ontmoetingen niet. En kijk je dus slechts in noodgevallen of twijfel naar dit hulpmiddel.
Als auteur van de gidsen *De Weg van de Franken* heb ik al vele wandelaars op weg kunnen helpen met dit wonderlijke hulpmiddel. Misschien zinvol om vóór je op pad gaat, eens zelf het volgende voorbeeld uit te testen. Natuurlijk ga ik er van uit, dat je de app maps.me of een vergelijkbare routeplanner al op je smartphone hebt gedownload.
Ga naar www.dewegvandefranken.nl . Op de homepage kies je onderaan voor *GPSies*.
Zoom met twee vingers uit tot je de startplaats, bijvoorbeeld Lucca, in beeld hebt. Klik op het rode vlaggetje! Kies vervolgens voor *Track weergeven*! Je ziet de etappe van Lucca naar Altopascio in beeld. Kies rechts bij *download* voor (Google Earth) *KML* of *KMZ*. Kies voor *download*! Je kiest vervolgens voor maps.me Je krijgt al snel mededeling dat *bladwijzers* met succes zijn geüpload. En dan vind je in maps.me bij de inhoud bladwijzers (drie streepjes, twee sterren) jouw gekozen route. En dan lekker gerustgesteld aan de wandel...

Wil je meer informatie over navigatie, kijk dan op pelgrimswegen.nl

Sulla Strada: biodiversiteit

Biodiversiteit

door Tita Meuwese

Een beetje beschaamd voelden wij ons wel, over de armoede van de Nederlandse natuur. Voor de zoveelste keer lezen we dat de grutto in aantal afneemt en dat er alleen nog maar raaigras in de weilanden groeit. Om over onkruid in het graan nog maar te zwijgen.
We liepen van Assisi naar Rome en moesten ons inhouden om niet nog meer klaproosvelden met hun prachtige rode waas tegen de groene bergen te fotograferen. Langs een toch best drukke weg hielden we minuten onze mond om midden op de dag het mooie zingen van de nachtegaal te filmen. Op de berg van de familie Bartoli, waar je gelukkig na twaalf kilometer lopen vanaf Spoleto best vroeg aankomt, stond het zo vol orchideeën dat je met moeite ertussen kon gaan zitten om het mooie uitzicht te bewonderen. Zo ging dat door tot vlak bij Rome.

Nu hebben de Italianen natuurlijk veel meer soorten landschap, dus ook meer biodiversiteit dan in Nederland; dat is logisch. Alpen en Apennijnen, eilanden, vlaktes, een heel lang schiereiland grenzend aan Midden Europa en eindigend als Mediterraan klimaat. Niet voor niets kun je in Italië 40 tot 60% van de Europese soorten aantreffen, zoals van zoogdieren, libellen en bloemen.
Maar dan nog: in Nederland komen echt veel soorten orchideeën voor, maar vindt ze maar eens. En Nederland heeft veel weideland, maar er bloeit bijna geen bloem. Het land van de Millefleurs is Italië, weliswaar een Frans motief voor wandkleden, maar in het echt. De achtergrond van deze verschillen is natuurlijk duidelijk: in Nederland maximalisatie en efficiency van de landbouw en in Italië deels een verwaarlozing van akkers en weiden. Maar niet helemaal, anders zouden die mooie velden zo in struiken en bos veranderen. Wat een genot om doorheen te kunnen lopen. (Natuurlijk is de beste tijd om dit te doen de periode half april tot half juni, daarna zijn de bloemen uitgebloeid)

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

Gedicht

De plek

Je moet niet alleen, om die plek te bereiken,
thuis opstappen, maar ook uit manieren van kijken.
Er is niets te zien, en dat moet je zien
om alles bij het zeer oude te laten.

Er is hier. Er is tijd
om overmorgen iets te hebben achtergelaten.
Daar moet je vandaag voor zorgen.
Voor sterfelijkheid.

Herman de Coninck
uit: 'Schoolslag', 1994.

Bos La Verna